

OUDE MEESTERS

Frits Robben, (1922) leraar schilderen en handvaardigheid

Directeur Boot

"Mijn opa heeft nog invalles gegeven op de Ambachtsschool. Dus ergens achter in 1800. Hij was een meester in het schilderen van imitaties. Vroeger was het gebruikelijk om bijvoorbeeld marmer, teakhout of eikenhout na te schilderen", vertelt Frits Robben. "Ook mijn vader zat hier op school. Hij kwam uit een gezin van zeven jongens, die allemaal op de Ambachtsschool hebben gezeten. Toen ik er op school zat, ontdekte ik met meneer Broerse op de zolders van De Boulevard nog werk van een oom van mij. Mijn vader kreeg in 1912 zijn getuigschrift uit handen van directeur Boot. In die tijd was het hoogste cijfer een 5. Hij heeft een keer de derde prijs gewonnen".

DERDE GENERATIE

"In 1936 was ik de derde generatie op de schildersafdeling. Meneer Covens was toen directeur. In die tijd gaf meneer Maandag schilderles. In mijn ogen een hele oude man met een sikje, echt een schildersbaas. Net als andere afdelingen werden de leerlingen ingezet om een lokaal op te knappen. Op de gangen zaten spoelbakken. Er was een aparte sleutel voor het losdraaien van de kranen. Maar de sleutel van onze gereedschapskist paste er ook op. Als we klaar waren met werk zetten we kwasten in het water. Op een keer was ik water aan het tappen, toen hulpconciërge Eijsink eraan kwam. "Ah", zei hij, "Nu hebben we de dader te pakken". Het bleek dat er jongens waren die de kraan losdraaiden en dan stond de hele gang onder water. Maar ik wist van de prins geen kwaad. Ik werd voorlopig voor drie dagen van school gestuurd. Het verhaal ging natuurlijk als een lopend vuurtje door de school. Mijn vader was heel laconiek. Ik moest met hem mee om te schilderen. De oude Maandag sprong voor me in. Hij zei: "Dat kan hij niet gedaan hebben". Twee dagen later was ik weer op school. De tekenleraar heette K.A. Smid. Door het gebrek aan hoofdtooi, was de associatie snel gemaakt: "Kale Smid". Lokaal 19 was het tekenlokaal. Je droeg een grijs jasje en had een tekenkist. Het nummer van mijn kist was 138. Een van de leerlingen heette Wolters, zoon van een kapper. Hij kwam uit Westervoort en was een meester in het imiteren van "Ome Keesje". Destijds een heel bekend radioprogramma. Als hij z'n act opvoerde, rolden we over de grond van het lachen.

Als je te laat kwam moest je je melden bij de conciërge. Brandsma en Pabst en later Brandsma en Eijsink. Dan had je een zaterdagmiddag aan de broek en kon je op de knieën op de binnenplaats het gras tussen de stenen uit peuteren. Dat hoef je tegenwoordig niet meer te proberen".

Links oud directeur de Boer.

Rechts directeur Jaspers.

In de tijd dat meneer Jasper directeur werd veranderde de verhoudingen in de maatschappij. Directeur de Boer was een hiërarchische vaderlijke man, streng maar rechtvaardig en betrokken. De leerlingen van de klassen die uitvielen, werden door hemzelf verdeeld over de andere leslokalen. Hij wist hoe het thuis met de collega's ging en informeerde daar ook naar. In de tijd van Jasper kregen de docenten meer inspraak en ook meer verantwoordelijkheden. Die omschakeling was niet voor iedereen even makkelijk. Ook de leerlingen veranderden. De beroepsmotivatie zakte en de docenten kregen meer te maken met ordeproblemen.

AVONDSCHOOL

"Daarna ging ik werken bij een baas en 's avonds naar de avondschool. In de oorlog mocht je niet meer 's avonds op straat, want dat was gevaarlijk. Je kon worden opgepakt om te gaan werken in Duitsland. De school stopte ook. Na de oorlog ging ik weer studeren met het idee om zelf een zaak te beginnen. Eerst heb ik al mijn vakdiploma's gehaald. Het examen voor gezelschap - en

patroons opleiding, heb ik met een tussentijd van drie weken gehaald en ben met lof geslaagd. Meneer Volgers de adjunct, zei dat ik dat er maar bij moest doen. Meneer Visser en Ties van de Rotte gaven op de avondschool een cursus voor het Middenstandsdiploma. Dat heb ik ook gedaan. Ik was toen zesendertig en werkte overdag. Op een avond kwam Volgers bij me thuis en vroeg of ik les wilde geven. Zo gaf ik ook nog les op de avondschool. Ondertussen studeerde ik verder, maar nu voor het onderwijs. Ik heb nog met Leo Luttmer (serveren) en Ab Jagersma (koken) in de klas gezeten voor het OBAO. (O Bewijs van Algemene Ontwikkeling.) Daarvoor moest ik twee jaar drie keer in de week 's avonds naar Nijmegen. Daarna weer een vakopleiding in Deventer, maar dat was voor mij gesneden koek. Ik mocht daar wel eens dagje wegblijven. Op de AKU in Enschede heb ik nog de acte handvaardigheid erbij gehaald. Daar heb ik later veel plezier van gehad. ik ben van schilderen afgestapt en verder gegaan met handvaardigheid".

Solliciteren

"In 1959 was ik nog niet bevoegd en gaf ik les op vrijdagmiddag en zaterdagmorgen. "Volgend jaar heb je minstens een half lesrooster", zei meneer de Boer. Het jaar daarop had ik een vol rooster en heb ik mijn baan opgezegd. Elk jaar werd er een verplichte advertentie gezet, maar niemand werd aangenomen. Toen ik mijn acte had zei de Boer dat ik nu toch maar eerst eens moest solliciteren. Dat had ik nog nooit gedaan!" Al met al ben ik er een jaar of acht mee bezig geweest om mijn onderwijspapieren te halen. Ik was geen enkel avond thuis".

De Trans

"Ik ben op de Trans begonnen. Daar zaten de voorbereidende klassen (VK) en de brood en banket - en automonteurs opleiding. Als we op De Boulevard moesten komen voor een vergadering werden we stevast begroet met: "Daar heb je die lui van het sanatorium ook weer". Elk jaar gingen we met de voorbereidende klassen naar Vierhouten. Als we terugkwamen stond directeur De Boer de bus op te wachten. Hij was altijd blij dat er geen ongelukken gebeurd waren. Elke avond belde hij, hoe het ging. De Boer was als een bezorgde vader van de kinderen. Het ging niet altijd van een leien dakje. Het kamp lag vlak bij een oefenterrein van de landmacht, waar de leerlingen niet mochten komen. 's Nachts tijdens een dropping werden we door de kazerne in Harderwijk gebeld, om een stel leerlingen op te halen, die door de militairen waren opgepikt. Op 't laatst was het zo erg, dat je eigenlijk alleen maar bezig was met toezicht houden.

Foto van links naar rechts;
Achter: Dolieslager, banketbakker; van de Berg, metaal;
Harmsen, conciërge; Frits Robben, handvaardigheid; Duursma, lager onderwijs; Schrikkema; lager onderwijs, adjunct;
Klarenbeek, banketbakker; Winkes, lager onderwijs; van de Werfhorst, lager onderwijs; Buiskool, automonteur; Schuring, timmeren; Pietje Stallen, bakker. Haassen staat er niet op; die kwam alleen voor de chocolaterie.

Voor mij hoefde het toen niet meer.

Later kwamen naast de werkweken ook uitjes, zoals naar de wintersport. Toen de nieuwbouw klaar was zijn we naar de Boulevard gegaan. Tot in ca 1973 ben ik er gebleven. Daarna ging ik naar Zuid.

Zuid

"Schrikkema werd adjunct in Zuid. Ik wilde daar wel werken, want dat was lekker dicht bij huis. Ik diende een verzoek in bij het bestuur en werd overgeplaatst. Dat was in de tijd dat Jasper directeur was. In zuid kwamen veel jongens uit plaatsen als Doornenburg, Angeren en Bemmelen. Dat waren lekkere boerenklasjes. Die gasten konden werken. Daar ging je met plezier naar toe. Ze haalden je 't werk bijna uit de handen. In de slachttijd kreeg je van alles; "Meneer, we hebben geslacht. U krijgt van mij een leverworst". Ha, ha. Ja dat was een mooie tijd".

"De leerlingen waren vroeger anders als tegenwoordig. Dat kwam onder andere door die Babylonische spraakverwarring. Je kreeg kinderen in de klas, die nauwelijks Nederlands spraken. Ik heb het in het onderwijs, altijd goed naar mijn zin gehad; me nooit verveld en ook geen trammelant gehad. Ik kon altijd erg goed met de jongens opschieten".

Vorbereidende klas 1961 -1962

Achterste rij: Hermeling, G.Hendriks, van Anker, Jansen, Alst, Roebij, Aarts.

Daaronder: Degens, Scholten, Bruil Vahlkamp, Ratering, ten have.

2de rij: Klink, Meijerratken, Plezier, van Ark, P. Hendriks, Gal, Holkema.

1e rij: Bouwman, Heijnen, Bulters, van Heumen.